

TYÖOLOJEN EUROOPAN UNIONISSA KYMMENEN VIIME VUODEN AIKANA

Tärkeimpiä syitä työntekijöiden terveysongelmiin Euroopan unionissa ovat edelleen altistuminen työpaikalla esiintyville fyysisille vaaroille, työtahdin kiihtyminen ja epävakaat työsuhteet. EU:n työssä käyvistä väestöstä, joka vuonna 2000 oli 159 miljoonaa henkeä, oli 83 prosenttia palkansaajia ja 17 prosenttia itsenäisiä ammatinharjoittajia. Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiö toteutti kolmannen Euroopan työoloja koskevan tutkimuksensa vuonna 2000 (kaksi aikaisempaa tutkimusta tehtiin vuosina 1990 ja 1995). Työoloja koskeva haastattelu tehtiin kaikkiaan 21 500 työntekijälle eri jäsenvaltioissa, ja haastateltujen joukossa oli sekä palkansaajia että itsenäisiä ammatinharjoittajia. Tutkimus osoittaa, ettei työpaikan vaaratekijöissä eikä työoloissa yleensä ole tapahtunut mitään merkittävää parannusta kuluneiden kymmenen vuoden aikana ensimmäisen työoloja koskevan tutkimuksen jälkeen. Vuoden 2000 tutkimuksessa annetaan yleiskuva EU:n työoloista ja tuodaan esille vallitsevia suuntauksia sekä tärkeitä aiheita ja muutoksia, joita työpaikoilla esiintyy.

Tutkimuksen tärkeimmät tulokset

- Yleisimmät työhön liittyvät terveysongelmat ovat
  - selkäkipu (vastaajista 33 prosentilla)
  - stressi (vastaajista 28 prosentilla)
  - lihaskivut niskassa ja olkapäissä (vastaajista 23 prosentilla)
  - yleinen uupumus (vastaajista 23 prosentilla).
- Huono terveystilanne on suoraan verrannollinen haitallisiin työoloihin, erityisesti liialliseen työtahtiin ja toistotyöhön.
- Altistuminen fyysisille vaaroille (melu, värinä, vaaralliset aineet, kuumuus, kylmyys jne.) ja työpisteiden huonolle suunnittelulle (raskaiden lastien kantaminen ja hankalat työasennot) on yhä yleistä.
- Työtahti kiihtyy: yli 50 prosentilla työntekijöistä oli kiivas työtahti ja tiukat määräajat vähintään neljänneksen työajasta.
- Työhön vaikuttaminen ei ole merkittävästi lisääntynyt: kolmasosa työntekijöistä sanoo, että heillä on vain vähän tai ei ollenkaan päätösvaltaa, ja vain kolme viidestä työntekijästä saa päättää loma-ajoistaan.
- Työn luonne on muuttumassa: työ ei ole yhtä riippuvaista koneista eikä tuotantotavoitteista, vaan se ohjautuu yhä enemmän asiakaskysynnän mukaan.
- Tietokoneen kanssa työskentelevien määrä on lisääntynyt 39 prosentista (1995) 41 prosenttiin vuonna 2000.
- Joustavuutta käytetään paljon kaikissa työhön liittyvissä asioissa: työajoissa ("ympäri vuorokautinen" ja osa-aikatyö), työn organisoinnissa (moniosaaminen, ryhmätyö ja vaikutusmahdollisuudet) ja työopimuksissa (18 prosentilla kaikista työntekijöistä on muu kuin pysyvä työsuhde).
- Tilapäiset työntekijät (määräaikaiset työsuhteet ja vuokratyösuhteet) ovat edelleen alttiimpia vaaroille kuin vakituiset työntekijät.
- Sukupuoleen perustuva erottelu ja sukupuolesta johtuva syrjintä, joista kumpikin huonontaa naisten asemaa erittäin paljon, on yleistä.
- Väkipuute, ahdistelu ja uhkailu on edelleen tyypillistä työpaikoille: 4–15 prosenttia eri maiden työntekijöistä ilmoittaa joutuneensa uhkailun kohteeksi.

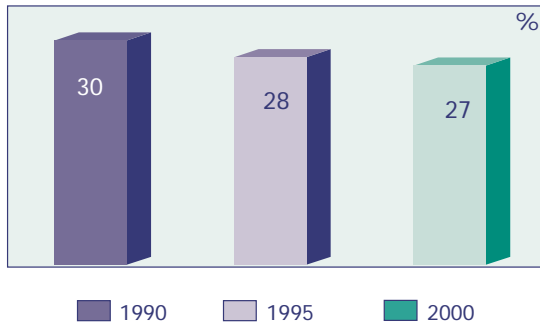

Euroopan elin- ja työolojen
kehittämissäätiö

Terveys ja työ

Työntekijöiden käsitys siitä, vaarantaako työ heidän terveyttään tai turvallisuuttaan, näyttää yleisesti ottaen parantuneen viimeisten kymmenen vuoden aikana. Kuten kuvio 1 osoittaa, niiden työntekijöiden määrä, jotka ilmoittavat terveytensä vaarantuvan, on vuonna 2000 pienempi kuin kahdessa aikaisemmassa tutkimuksessa.

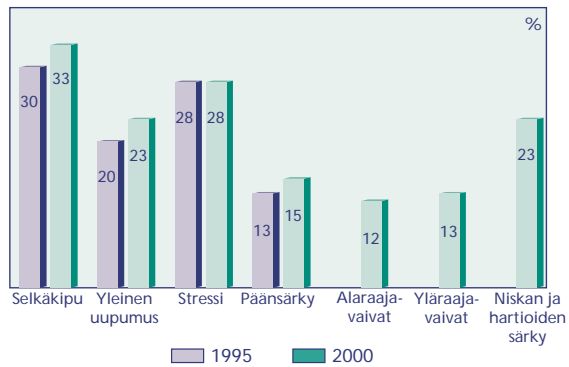
Kuvio 1. Työntekijöiden ilmoitukset työn aiheuttamista terveys- ja turvallisuusriskeistä, 1990–2000.

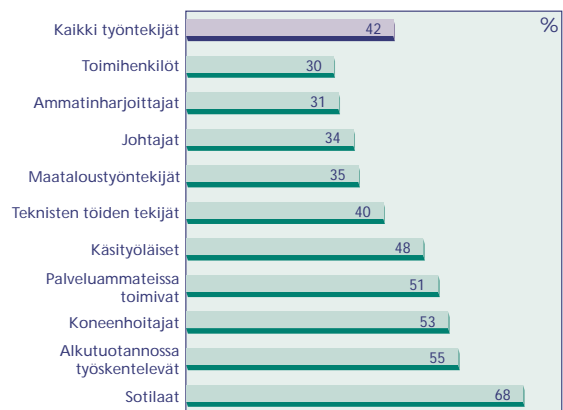
Tästä huolimatta yhä useampi työntekijä ilmoittaa työhön liittyvistä terveysongelmista (kuvio 2). Tuki- ja liikuntaelinten sairaudet (selkäkipu ja lihaskivut erityisesti niskassa ja olkapäissä) ovat lisääntymässä samoin kuin yleinen uupumus. Stressistä kärsii vuonna 2000 yhtä moni (28 prosenttia) kuin vuonna 1995. Stressillä ja erällä työjärjestelyihin liittyvillä piirteillä, kuten toistuvuudella ja työtahdilla, on suuri vaikutus tuki- ja liikuntaelinsairauksien syntyyn (katso taulukko 1).

Työntekijöiden tuntemasta työpaineesta saadaan käsitys kuvioista 3, josta näkyy, että yli kolmannes kaikista työntekijöistä (42 prosenttia) ja yli puolet tiettyjen alojen työntekijöistä on sitä mieltä, että he eivät voi tai halua jatkaa samassa työssä kuudenteenkymmenteen ikävuoteensa asti. Tätä kysymystä voidaan pitää

Kuvio 2. Työhön liittyvät terveysongelmat, 1995 ja 2000.

Kuvio 3. Niiden työntekijöiden määrä ammattialoitain, jotka eivät omasta mielestään voi tai halua jatkaa samassa työssä 60-vuotiaaksi.

osoituksena työssä jaksamisesta. Eniten kuormittava työpaikka on tässä suhteessa ruumiillisen työn tekijöillä, armeijan henkilökunnalla sekä palvelu- ja myyntitehtävissä työskentelevillä.

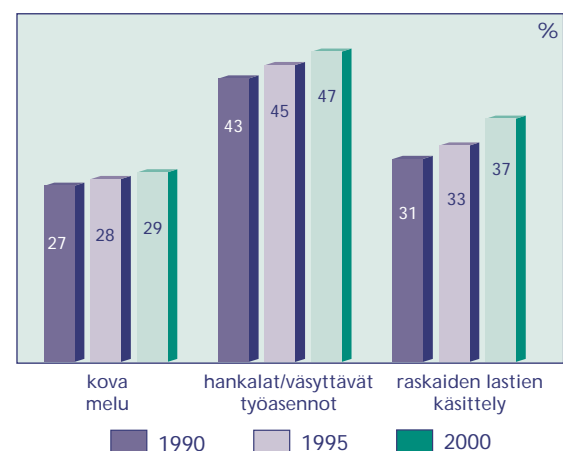
Altistuminen fyysisille vaaroille

Vanhastaan tutuissa työpaikkojen vaaroissa, joita ovat melu, tärinä, savun ja vaarallisten aineiden hengittäminen, liian korkea tai matala lämpötila, raskaiden lastien kantaminen ja hankala tai väsyttävä työasento, ei tapahtunut mitään edistystä vuosina 1990–2000. Kuvioista 4 näkyy, että niiden työntekijöiden määrä, jotka altistuvat joillekin näistä seikoista vähintään 25 prosenttia työajastaan, on yhä suuri.

Kuten aiemmissakin tutkimuksissa on nähty, vuoden 2000 tutkimuksesta käy ilmi, että miespuoliset työntekijät altistuvat yleisemmin kaikille näille tekijöille kuin naiset. Poikkeuksena ovat hankalat ja väsyttävät työasennot, jotka rasittavat molempia sukupuolia yhtä paljon.

Ei-vakituiset työntekijät eli vuokratyöntekijät ja määräaikaisessa työsuhteessa olevat henkilöt joutuvat useammin alttiiksi raskaiden kuormien ja hankalien

Kuvio 4. Altistuminen fyysisille vaaroille, 1990–2000.

työasentojen aiheuttamille vaaroille kuin työntekijät, joilla on toistaiseksi voimassa oleva työsuopimus (katso kuvio 12).

Toistotyö

Toistotyö on työpaikoilla edelleen yleistä. Vuonna 1995 työntekijöistä 33 prosenttia ilmoitti tekevänsä toistuvia liikkeitä jatkuvasti, ja vuonna 2000 osuus oli laskenut vain vähän eli 31 prosenttiin. Miehet ja naiset ilmoittivat toistuvista liikkeistä työssä yhtä useasti.

Toistuvia tehtäviä koskevaa kysymystä muutettiin vuonna 2000, ja sen vuoksi kehitystä on vaikea arvioida. Vuonna 2000 lähes kolmannes työntekijöistä eli 32 prosenttia ilmoitti tekevänsä alle kymmenen minuuttia kestäviä toistuvia tehtäviä ja 22 prosenttia alle yhden minuutin kestäviä toistuvia tehtäviä.

Kuten taulukosta 1 näkyy, toistotyötä tekevillä on runsaasti tuki- ja liikuntaelinsairauksia.

Taulukko 1. Toistuviin käden tai käsivarren liikkeisiin liittyvät terveysongelmat, 2000.

%	Selkäkipua	Lihaskipua niskassa ja hartioissa	Lihaskipua yläraajoissa	Lihaskipua alaraajoissa
Ne, jotka tekevät toistuvia liikkeitä	48	37	24	21
Ne, jotka eivät tee toistuvia liikkeitä	19	11	4	5
Kaikki työntekijät	33	23	13	11

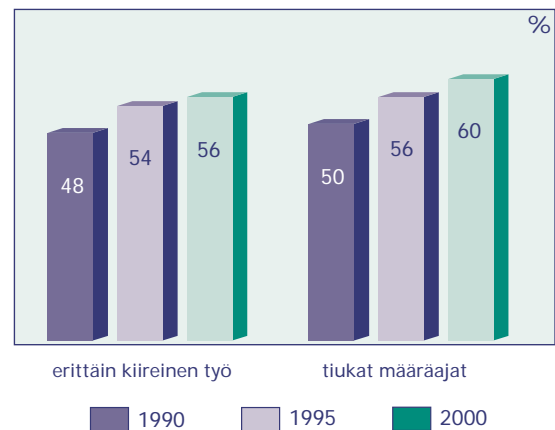
Työtahdin kiihtyminen

Työtahhti on kiihtynyt viimeksi kuluneen vuosikymmenen aikana. Vuosina 1990–1995 lisäys oli huomattavampi kuin vuosina 1995–2000.

Vuonna 2000 yli puolet kaikista työntekijöistä ilmoittaa työskentelevänsä kiireisesti ja tiukkojen määräaikojen rajoittamina ainakin neljänneksen työajastaan. Tämä näkyy kuviossa 5. Merkittävää on se, että yli kahdella viidestä työntekijästä ei mielestään ole tarpeeksi aikaa tehdä työtään.

Kiihtynyt työtahhti korreloi vahvasti terveysongelmiin ja työtapaturmiin, kuten taulukoista 2 ja 3 voidaan nähdä.

Kuvio 5. Työskentely erittäin kiireisesti ja tiukkojen määräaikojen rajoissa, 1990–2000.

Taulukko 2. Erittäin kiireiseen työhön liittyvät terveysongelmat, 2000.

%	Selkäkipua	Stressiä	Lihaskipua niskassa ja hartioissa	Vammoja
Ne, jotka työskentelevät jatkuvasti kovalla kiireellä	46	40	35	11
Ne, jotka eivät koskaan työskentele kovalla kiireellä	25	21	15	5

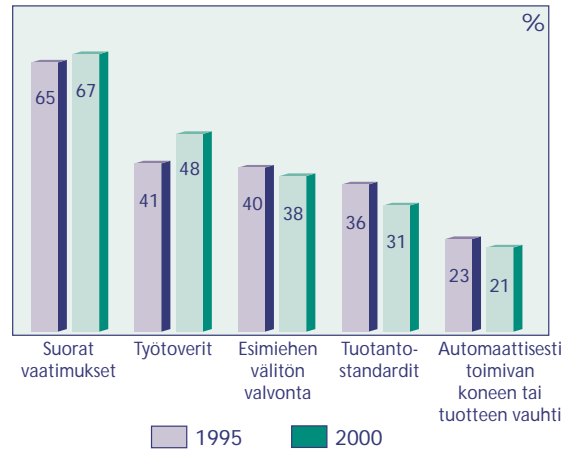
Taulukko 3. Tiukkojen määräaikojen aiheuttamat terveysongelmat, 2000.

%	Selkäkipua	Stressiä	Lihaskipua niskassa ja hartioissa	Vammoja
Ne, joiden työhön vaikuttavat jatkuvasti tiukat määräajat	42	40	31	10
Ne, joiden työhön eivät tiukat määräajat vaikuta lainkaan	27	20	17	5

Työtahti

Vuosina 1995–2000 työtahti on alkanut yhä enemmän määräytyä ihmisten (asiakkaiden, matkustajien, käyttäjien, potilaiden jne.) asettamien vaatimusten ja työtovereiden tekemän työn mukaan. Samalla työn asettamat vaatimukset, kuten tuotantotavoitteet ja koneen automaattinen toiminta, sekä työnjohdon asettamat vaatimukset, kuten esimiesten välitön valvonta, ovat menettäneet merkitystään. Tämä näkyy kuvioista 6.

Kuvio 6. Työtahtiin vaikuttavat tekijät, 1995 ja 2000.

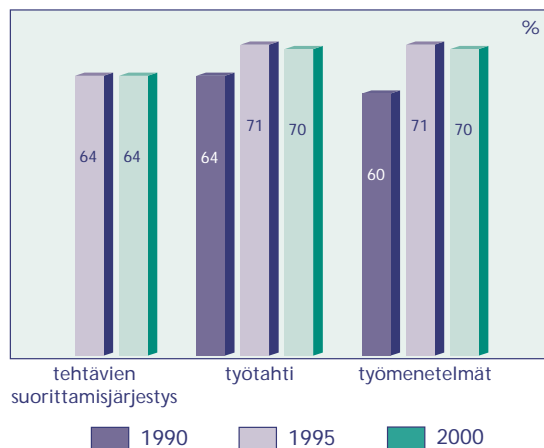
Työntekijän itsenäisyys

Kuten kuvio 7 osoittaa, työntekijöiden vaikuttaminen omaan työtahtiin lisääntyi huomattavasti vuosina 1990–1995 (64 prosentista 71 prosenttiin), mutta siitä eteenpäin vuoteen 2000 tilanne ei ole parantunut. Myös työmenetelmiin vaikuttamisen voidaan havaita lisääntyneen huomattavasti aikaisemmalla ajanjaksolla, kun taas myöhemmällä ajanjaksolla ei ole tapahtunut juuri mitään parannusta. Yhtä moni eli kaksi kolmasosaa työntekijöistä pystyi vaikuttamaan tehtäviensä suoritusjärjestykseen vuonna 1995 ja vuonna 2000.

Nämä keskimääräiset luvut saattavat joskus kätkeä taakseen suuria eri ammattien välisiä ja toimialojen välisiä eroja. Tietyt työntekijäryhmät, kuten koneenhoitajat ja myynti- ja palvelutyöntekijät, ovat kokeneet, että heidän mahdollisuutensa vaikuttaa työtehtäviinsä on vähentynyt jyrkästi. Toimialoittain tarkasteltuna saman ovat kokeneet kuljetus- ja liikennealan työntekijät.

Vuonna 2000 noin kaksi viidestä työntekijästä (44 prosenttia) ei voinut päättää lomiansa ajankohdasta. Määrä oli hieman suurempi kuin vuonna 1995, jolloin vastaava prosenttiosuus oli 43.

Kuvio 7. Työntekijän itsenäisyys, 1990–2000.

Kaksi viidestä työntekijästä (44 prosenttia) voi vaikuttaa työaikaansa. Aivan odotetusti itsenäiset ammatinharjoittajat (84 prosenttia) voivat vaikuttaa enemmän kuin palkansaajat (36 prosenttia). Miehet (47 prosenttia) voivat vaikuttaa työaikaansa enemmän kuin naiset (41 prosenttia). Vakituisilla työntekijöillä on enemmän vaikutusvaltaa kuin määräaikaisilla ja vuokratyöntekijöillä. Ammattiryhmät, joilla on korkea ammattitaito, pystyvät eniten vaikuttamaan työaikaansa.

Tietotekniikan käyttö työssä

Ainakin osan työajastaan tietokoneella työskentelevien määrä on lisääntynyt: se oli 39 prosenttia vuonna 1995 ja 41 prosenttia vuonna 2000. Itsenäisten ammatinharjoittajien määrän lisäys on muita jyrkempi, vaikka he eivät yleensä käytäkään tietokonetta yhtä paljon kuin palkansaajat (ennen 33 prosenttia, nyt 43 prosenttia).

Kokopäiväistä tai lähes kokopäiväistä etätyötä ilmoittaa tekevänsä runsas prosentti koko väestöstä. Se on yleistä hyvin koulutetuissa ammattiryhmissä sekä rahoituspalvelu- ja kiinteistöalalla.

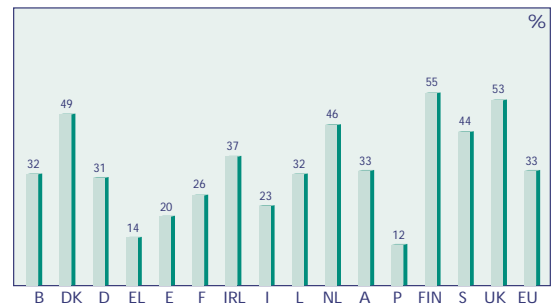
Osaaminen ja koulutus

Hieman useampi työntekijä (33 prosenttia) ilmoitti vuonna 2000 olleensa työnantajan kustantamassa tai järjestämässä koulutuksessa edeltävän vuoden aikana kuin vuonna 1995 (32 prosenttia). Myönteistä kehitystä osoittaa se, että tilapäistä työtä tekeville tarjotaan lähes yhtä paljon koulutusta kuin vakituisille työntekijöille.

Kuviosta 8 näkyy, miten kehitys vaihtelee eri jäsenvaltioiden välillä. Vertailuja maiden välillä on kuitenkin tehtävä varovasti, koska tarjotun koulutuksen tarkkaa laatua ei tiedetä.

Vuonna 2000 oli pientä lisäystä niiden työntekijöiden määrässä, jotka katsoivat työn olevan liian vaativaa pätevytyen nähden (kahdeksan prosenttia). Vastaava luku vuonna 1995 oli seitsemän prosenttia. Yhtä suuri osa työntekijöistä (11 prosenttia) piti pätevyytään suurempana kuin työnsä vaatimuksia sekä vuonna 1995 että vuonna

Kuvio 8. Työntekijät, jotka ovat olleet koulutuksessa viimeksi kuluneen vuoden aikana.

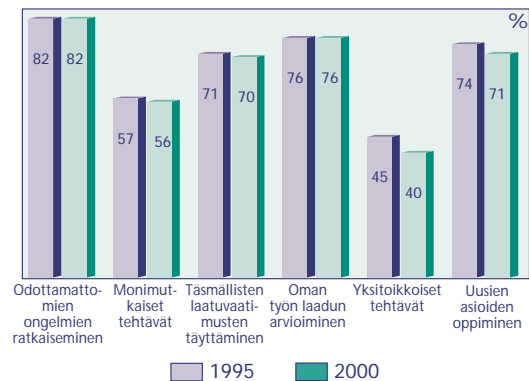

2000. Kumpanakin vuonna yhtä moni työntekijä (89 prosenttia) ilmoitti saavansa tarvittaessa apua työtovereiltaan.

Työn sisältö

Kuten kuviosta 9 näkyy, työn sisältö on viisivuotiskaudella 1995–2000 pysynyt yleisesti ottaen vakaana, jos katsotaan työntekijöiden suorittamia tehtävyytyyppejä (ongelmien ratkaisu, selviytyminen monimutkaisista tehtävistä ja laatuvaatimusten saavuttaminen). Yksitoikkoisen työn voidaan havaita vähentyneen jyrkästi tänä aikana (45 prosentista 40 prosenttiin), mutta toisaalta myös oppimismahdollisuudet työssä ovat vähentyneet.

Kuvio 9. Työn sisältö, 1995 ja 2000.

Työaika

Työajat

Keskimääräisestä viikkotyöajasta ei käy ilmi, miten suuria eroavuuksia eri vastaajaryhmien välillä on. Keskimääräinen työaika viikossa on noin 38 tuntia, mutta itsenäiset ammatinharjoittajat ilmoittavat työskentelevänsä 46 tuntia viikossa ja palkansaajat noin 36,5 tuntia. Kuten taulukosta 4 voidaan nähdä, useat vastaajista työskentelevät alle 30 tuntia viikossa, ja toisaalta taas suuri osa työskentelee vähintään 45 tuntia viikossa. Pitkät työajat ovat luonnollisesti tavallisia itsenäisten ammatinharjoittajien keskuudessa.

Osa-aikatyö

17 prosenttia kaikista vastaajista ilmoittaa työskentelevänsä osa-aikaisesti, mutta on huomattava, että osa-aikatyön määritelmä vaihtelee jäsenvaltioiden välillä. Naisia on osa-aikaisina enemmän kuin miehiä (naisista 32 prosenttia,

miehistä kuusi prosenttia), ja tämä työnteon muoto on yleinen joissakin maissa, esimerkiksi Alankomaissa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Osa-aikaisista 23 prosenttia sanoi asiaa kysyttäessä haluavansa tehdä enemmän työtunteja ja yhdeksän prosenttia halusi tehdä vähemmän työtunteja.

Työmatkat

On mielenkiintoista tarkastella työmatkojen kehitystä, kun otetaan huomioon osa-aikatyössä tapahtunut kehitys. Päivittäin työmatkoihin käytetty aika oli vuonna 2000 keskimäärin 38 minuuttia. Voidaan kuitenkin havaita huomattavia eroja sekä vastaajaryhmien (18 prosenttia vastaajista ilmoittaa käyttävänsä työmatkoihin päivittäin yli tunnin) että maiden välillä. Eniten aikaa eli 46,5 minuuttia käytettiin työmatkoihin Alankomaissa.

Taulukko 4. Keskimääräinen viikkotyöaika, 1995 ja 2000.

%	1995	2000
Alle 30 tuntia viikossa	15	17
Yli 45 tuntia viikossa	16	14
Osa-aikatyö (oma valinta)	—	18

”Ympäri vuorokautinen” työ

Vuoden 2000 tutkimuksesta saadut tulokset ovat yhdenmukaisia vuoden 1995 tulosten kanssa. ”Ympäri vuorokautinen” työ on yleistä. Useampi kuin joka toinen työntekijä työskentelee vähintään yhden lauantain kuukaudessa, ja yksi neljästä työskentelee yhden sunnuntain kuukaudessa. Vuorotyötä tekee 20 prosenttia työntekijöistä, ja 19 prosenttia ilmoittaa tekevnsä vähintään yhden yövuoron kuukaudessa.

Epävakaat työajat

Työaika ulottuu kaikkiin viikonpäiviin ja kaikkiin vuorokauden tunteihin. Tämän lisäksi työajat vaihtelevat: 24 prosenttia työntekijöistä ilmoittaa, että heidän työaikansa vaihtelee viikoittain, ja 41 prosentin työaika vaihtelee päivittäin.

Lähes viidennes kaikista työntekijöistä (19 prosenttia) on sitä mieltä, että epävakaat työajat häiritsevät perhe-elämää ja ihmissuhteita.

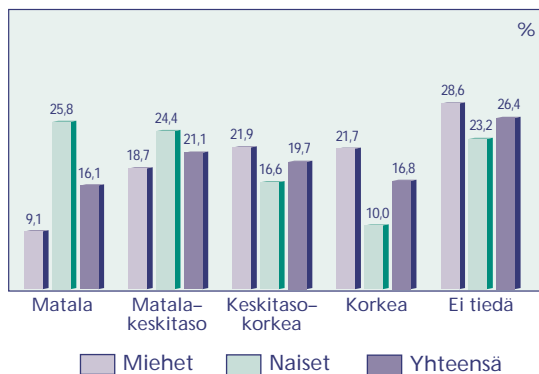
Sukupuolten väliset erot

Työpaikoilla vallitsee edelleen sukupuoleen perustuva erottelu. Tämä näkyy selvästi ammattirakenteessa, sillä miehet ja naiset eivät ole samoissa töissä (miehiä on enemmän toimihenkilöinä, myyntitöissä sekä koulutusta vaativissa ja johtavissa asemissa), mutta myös työpaikkojen sisällä, sillä miehiä on yleensä naisia enemmän ylemmissä asemissa.

Sukupuolten epätasa-arvoinen kohtelu tulee ilmi myös tarkasteltaessa tulotasoa saman ammattiryhmän sisällä. Tämä on suoraa seurausta ammattien eriytymisestä (katso kuvio 10). Naiset voivat myös vaikuttaa vähemmän työaikaansa.

Lopuksi on mainittava, että kaksinkertainen työmäärä on vahvasti leimallista työssä käyville naisille. Tämä näkyy taulukosta 5, jossa osoitetaan, että työssä käyvät naiset ottavat enemmän osaa kotitöihin ja lastenhoitoon.

Kuvio 10. Tulutasoasteikot sukupuolten mukaan jaoteltuina.

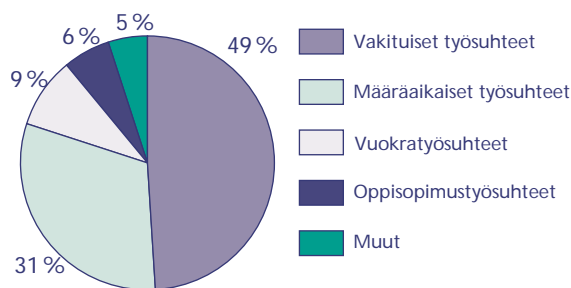
Taulukko 5. Kuka tekee mitäkin kotona?

Työ, jota tehdään vähintään tunti päivässä	Naisista (%)	Miehistä (%)
Lasten hoito ja kasvatus	41	24
Ruoanlaitto	64	13
Kotityöt	63	12

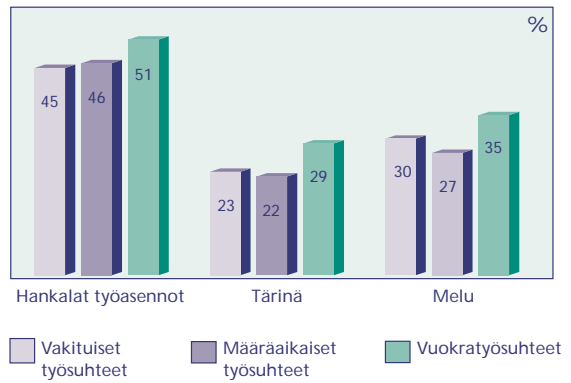
Tilapäiset työntekijät

Tilapäistyö on edelleen hyvin tyypillistä työmarkkinoilla. Vuonna 2000 palkansaajista oli määräaikaisessa työsuhteessa kymmenen prosenttia ja vuokratyöntekijöinä kaksi prosenttia. Kuten kuvio 11 osoittaa, vain puolella yrityksessä alle vuoden työskennelleistä palkansaajista on vakituinen, toistaiseksi jatkuva työsuhte. Vuonna 1995 tehdyssä tutkimuksessa todistettiin, että tilapäisen työn ja huonojen työolojen välillä on suora yhteys. Vuoden 2000 tutkimuksesta käy ilmi sama korrelaatio: kuvioiden 12 ja 13 mukaan tilapäiset työntekijät ovat alttiimpia fyysisille vaaroille ja he tekevät intensiivisemmin ja nopeammalla tahdilla työtä kuin vakituiset työntekijät.

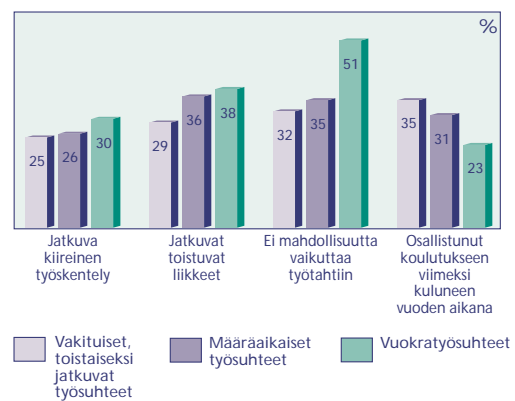
Kuvio 11. Alle vuoden yrityksessä työskennelleiden palkansaajien työsuhteet prosentteina.

Kuvio 12. Altistuminen fyysisille vaaroille, työsuhteen laadun mukaan jaoteltuna.

Kuvio 13. Työtahdin kiihtyminen, työsuhteen laadun mukaan jaoteltuna.

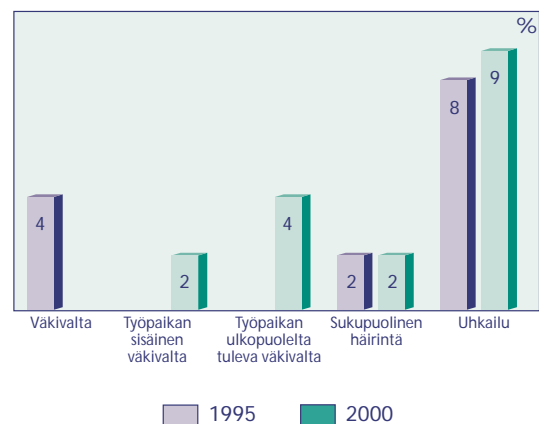
Väkivalta ja ahdistelu työssä

Kuvio 14 osoittaa, että väkivaltaa ja ahdistelua esiintyy jatkuvasti työpaikoilla. Ilmoitetuissa määrissä on suuria eroja maiden välillä (4–15 prosenttia uhkailun ollessa kyseessä). Tämä saattaa johtua eri maissa vallitsevasta erilaisesta asennoitumisesta kyseisiin asioihin ja siitä, keskustellaanko niistä julkisesti vai ei. Joissakin maissa tapauksia on epäilemättä jätetty ilmoittamatta.

Kuvio 15. Uhkailun kohteeksi joutuneet työntekijät maittain.

Kuvio 14. Väkivalta ja ahdistelu työssä, 1995 ja 2000.

EUROOPAN TYÖOLOJA KOSKEVAT TUTKIMUKSET

Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiö toteuttaa viiden vuoden välein koko Euroopan laajuisen työoloja koskevan tutkimuksen. Ensimmäinen tutkimus tehtiin vuonna 1990, toinen vuonna 1995 ja kolmas vuonna 2000.

Tutkimusten tarkoituksena on antaa yleiskuva EU:n työolojen nykytilanteesta ja tuoda esiin työpaikoilla vaikuttavia merkittäviä seikkoja ja muutoksia. Yleisenä pyrkimyksenä on osaltaan parantaa työn ja työllisyyden laadun tarkkailua Euroopan unionissa.

Vuoden 2000 tutkimusta varten haastateltiin henkilökohtaisesti kaikkiaan 21 500:aa työntekijää. Haastattelut tehtiin työpaikan ulkopuolella. Jokaisessa jäsenvaltiossa haastateltiin noin 1 500:aa työntekijää paitsi Luxemburgissa, jossa haastateltuja oli 527. Tutkimus suoritettiin samanaikaisesti kaikissa jäsenvaltioissa, ja haastattelija valitsi jokaisesta taloudesta yhden henkilön (15–65-vuotiaan henkilön, jolla oli seuraavaksi syntymäpäivä). Otannan perusteena käytettiin Eurostatin vuonna 1997 tekemää työvoimatutkimusta. Kyselylomakkeessa kysyttiin kaikenlaisia työoloja koskevia seikkoja: työssä esiintyviä fyysisiä, työn organisointia koskevia, psykososiaalisia ja sosiaalisia tekijöitä, aikatauluja ja työaikoja sekä työhön liittyviä terveysongelmia.

Tämä esite pohjautuu tutkimuksesta tehtyyn täydelliseen raporttiin, joka julkaistaan englanniksi, ranskaksi ja saksaksi. Raportin voi ladata tiedostona säätiön www-sivuilta (www.eurofound.ie), ja se on myös saatavissa painettuna versiona. Painetun tuotteen voi tilata Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimistosta, osoite: L-2985 Luxembourg (<http://eur-op.eu.int/>). Tietoja työoloja koskevasta tutkimuksesta ja tämän esitteen eri kieliversioita on saatavissa säätiön www-sivulta yllä olevasta osoitteesta.

Koska säätiön rakenne on kolmikantainen, se on ottanut 15 jäsenvaltion ammattiyhdistysten, työnantajajärjestöjen ja hallitusten edustajia sekä Euroopan komission (erityisesti Eurostatin toimihenkilöitä) mukaan tutkimuksen suunnitteluun.

Tämän esitteen laativat Damien Merllié, Maison des Sciences de l'Homme, Pariisi, ja Pascal Paoli, Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiö, Dublin.

LISÄTIETOJA

Tietoja säätiön tekemistä työoloja koskevista tutkimuksista on saatavissa säätiön www-sivulta osoitteesta www.eurofound.ie/working/surveys.htm. Lisätietoja aiheesta saa seuraavalta henkilöltä:

Dimitrios Politis

tiedotuksesta vastaava virkailija

P. (353-1) 204 31 40 F. (353-1) 282 64 56 Sähköposti: dmp@eurofound.ie

© Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiö

Jäljentäminen on sallittua muihin kuin kaupallisiin tarkoituksiin edellyttäen, että lähde ilmoitetaan ja että lainauksesta lähetetään jäljennös säätiölle.

Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiö
Wyattville Road, Loughlinstown, Dublin 18, Ireland

P. (353-1) 204 31 00

F. (353-1) 282-6456/4209

Sähköposti: postmaster@eurofound.ie

EF/00/128/FI

EUROOPAN YHTEISÖJEN
VIRALLISTEN JULKAISUJEN TOIMISTO
L-2985 Luxembourg

ISBN 92-897-0097-1

9 789289 700979